

The Neighbours

20.04. -
24.11.2024

Bulgarian Pavilion
at the 60th International Art Exhibition,
La Biennale di Venezia

20.04.2024 - 24.11.2024

Sala Tiziano – Centro Culturale
Don Orione Artigianelli

Opening hours

11 am - 7 pm (from the 20th of April to the 30th of September)
10 am - 6 pm (from the 1st of October to the 24th of November)
Closed on Tuesdays

Работно време

11:00 – 19:00 ч. (от 20 април до 30 септември)
10:00 – 18:00 ч. (от 1 октомври до 24 ноември)
Затворено във вторник

Visite

11:00 - 19:00 (dal 20 aprile al 30 settembre)
10:00 - 18:00 (dal 1 ottobre al 24 novembre)
Chiuso il Martedì

Design

Studio PUNKT

theneighbours.org
bulgarianpavilionvenice.art

REPUBLIC OF BULGARIA
Ministry of Culture

NATIONAL
GALLERY

The Neighbours

Bulgarian Pavilion at the 60th International Art Exhibition

Krasimira Butseva
Julian Chehirian
Lilia Topouzova

Curator:
Vasil Vladimirov

Commissioner:
Nadezhda Dzhakova

The Neighbours is a multimedia installation about how we remember, carry and forget trauma. The exhibition excavates the silenced and faded memories of survivors of state violence from Bulgaria's socialist era (1945-1989). Hundreds of thousands of individuals were sent to forced labour camps without trial, faced imprisonment, systematic persecution, forced resettlement and ethnic assimilation—political dissidents, peasants who refused to give up their land, artists, queer people, Muslim minorities and everyday people who defied the regime's ideology.

After the Bulgarian communist regime fell apart, the leadership of the Ministry of the Interior deliberately purged the secret police archive. At the same time, survivors began coming forward before the media and in front of judicial and government commissions to testify about their experiences of repression.

There was limited material evidence, however, to support their words. A trial against perpetrators responsible for crimes committed in the forced labour camps began in 1992 but was discontinued in 2002 due to the expired statute of limitations. Prosecutors tried but could not open a case for crimes against humanity.

Since 1990, the few attempts at transitional justice aimed at addressing the legacy of repression failed due to a lack of political will. Survivors' memories have been relegated to the margins of society and the broader history of state violence has been erased from public discourse. Given these silences, *The Neighbours* takes on the vital role of unsilencing.

In 2003, the team behind the installation began conducting research into the history of forced labour camps and prisons. *The Neighbours* weaves together scholarly inquiry and practice-based research materialising into site-specific interventions. At the core of this multidisciplinary study are 40 interviews with survivors of state violence. The artists recreate fragments from the survivors' homes and evoke the material and psychological spaces where the interviews took place.

The plastic tablecloth on the kitchen table, some sweets and drinks, perhaps breadsticks, sometimes wine and cigarettes, and always a strong coffee. The radio or TV humming in the background, photographs showcased in cabinet windows, chairs and couches adorned with colourful fabric, and a calendar hanging on the wall. Alongside these markers of time and domesticity are the less obvious ones—artefacts of the camp and prison past. Some put in view for the visitor, while others are on permanent display: a spoon, a smuggled letter, a self-published book, and the pages of a declassified secret police file. There, within these private walls, the symbols of re-

pression reside and wither. But it is also within these walls that one bears witness to the diverse ways in which survivors have sought to position themselves and stage their memories.

The structure of the installation, comprising three different rooms, is based on the narratives collected by the authors which constitute a framework of three ways of remembering the lived experience of political violence.

- 1) Accounts of people who had already spoken publicly.
- 2) First-time testimonies by survivors who had never narrated their experiences in the public space. The reasons for their silence varied: for some, it was fear, a fear that dominated their interviews. Others had no apparent motives; it was as if they had simply never been asked to speak.
- 3) The wordless laments of people who wanted to go on the record but could not speak: those who perished, those whose memories had been lost, the details of their experiences permanently silenced, but they desired to contribute their stories anyway.

Living Room: first way of remembering

The living room is usually a space used for welcoming guests, a space of animated conversation and collective activities: it is here that we have placed the most comprehensive audio narratives of traumatic memory. In this space, we hear survivors who have narrated their experiences publicly - to their families, in their own and others' books, in documentary films, for journalistic reports, at memorial gatherings at the sites of the former camps.

Here live the voices of Tsvetana Dzhermanova, Petko Ogoiski, Kolio Vutev, and Peyko Peykov.

Bedroom: second way of remembering

The bedroom is a personal space, inhabited by the family or the individual, a place where people store their intimate belongings and softly share private thoughts. It is a quiet space. In this room, we hear the first-time testimonies of survivors who had never publicly narrated their experiences. In our interviews, they recall their trauma - often accompanied by a stream of details, as they revisit it for the first time. Their hitherto silence had been both a coincidence and a choice - one for personal preservation, left as a reflex from the regime itself, or to protect their loved ones.

Here live the voices of Nadezhda Bozhilova-Kasabova, Nikola Dafinov, Ivan Semkov, and Ibrahim Kadriev.

Kitchen: third way of remembering

Although the kitchen is a space that can carry collective experiences, it is also a space where the homeowner remains alone with their thoughts. It can be a space of silence. In this room, we have placed fragments of audio recordings of people who wanted to go on the record but could not speak. Here, the voices of survivors have vanished, and are replaced by sounds of someone's presence. The memory of the camp is a present absence.

Съседите

Български павилион на 60-ото издание на Венецианското биенале за изкуство

Красимира Буцева
Джулиан Шехирян
Лиля Топузова

Куратор:
Васил Владимиров

Комисар:
Наежда Джакова

„Съседите“ е мултимедийна инсталация за това как помим, носим и забравяме травмата. Изложбата изважда наяве премълчаните и избледнели спомени на оцелелите от политическите репресии от епохата на социализма в България (1945-1989). Стотици хиляди са изпратени без съд и присъда в лагери за принудителен труд или в затвора, са подложени на систематично преследване, изселване и етническа асимилация – политически дисиденти, селяни, които отказват да се разделят със земята си – творци, куиър хора, представители на мюсюлманските малцинства и обикновени хора, противопоставящи се на идеологията на режима.

След падането на социалистическия режим, ръководството на Министерството на вътрешните работи умишлено прочиства архива на Държавна сигурност (ДС).

В същото време оцелелите започват да дават показния пред медиите, пред съдебни и правителствени комиси и да разказват за преживяното по време на репресиите. Материалните свидетелства, които подкрепят казаното от тях обаче са оскъдни. През 1992 г. започва съдебен процес срещу извършителите, отговорни за престъпленията в лагерите за принудителен труд, но през 2002 г. той е прекратен поради изтичане на давността. Прокуратурата прави опит, но така и не успява да заведе дело за престъпления срещу човечеството.

Предприетите след 1990 г. опити за правосъдие в условията на преход, насочени към преодоляване на наследството от репресиите, се провалят поради липса на политическа воля. Спомените на оцелелите са изтласкани в периферията на обществото, а по-широката история на политическото насилие е заличена от обществения дискурс. Пред лицето на тези премълчавания, „Съседите“ поема жизненоважната роля да даде глас на неизказаното и нечуто.

През 2003 г. екипът, стоящ зад инсталацията започва да проучва историята на лагерите за принудителен труд и затворите. В „Съседите“ се преплитат научни изследвания и разработвани на терен практически художествени процеси, които се материализират в сайт-специфични интервенции. В основата на това мултидисциплинарно изследване са залежали 40 интервюта с оцелели от репресиите. Авторите пресъздават фрагменти от техните домове, заедно с материалните и психологически пространства, в които се провеждат интервюта.

Мушамата върху кухненската маса, бонбоните и безалкохолните напитки, може би и солети, понякога вино и цигари, и винаги много силно кафе. Тихите звуци от радиото или телевизора в далечината, снимките зад стъклата на секциите, столовете и диваните, тапицирани в различни цветове, календарът на стената. Наред с тези белези на времето и домашния живот се виждат и други, много по-малко очевидни артефакти от миналото на лагерите и затворите. Някои от тях са извадени за посетителя, но други са там постоянно: лъжица, нелегално писмо, самиздатска книга, страници от разсекретено досие. Зад стените на тези домове символите на репресията стоят и вехнат. Пак между тези стени обаче посетителят става свидетел на различните начини, по които оцелелите се опитват да намерят своето място и да представят своите спомени.

Структурата на инсталацията, състояща се от три различни стаи, се основава на събраните от авторите разкази, които изграждат рамката на три начина на помнене на преживяното политическо насилие.

1) Разкази на хора, които вече са говорили публично.

2) Свидетелства на оцелели, които до този момент никога не са разказвали за своите преживявания. Причините за мълчанието им са различни: при някои става дума за страх – страх, който се натрапва и в проведениите интервюта; при други липсва явен мотив и по-скоро никога не са били питани, за да говорят.

3) Безмълвните вопли на хора, които искат да бъдат чути, но не могат да говорят: това са загиналите и загубилите паметта си, подробностите от чиито преживявания са били заличени от мълчанието, но които въпреки това искат да споделят своите истории.

Всекидневната: първи начин на помнене

Всекидневната обикновено е пространство, в което се посрещат гости, пространство на задушевни разговори и колективни дейности: тук са поставени най-пълните записи на разказите за травматичната памет. В тази стая чуваме оцелелите, които вече са разказвали публично за своите преживявания – на семействата си, в собствените си книги или в книгите на други оцелели, в документални филми, пред журналисти, или по време на възпоменателни събирания на местата на някогашните лагери.

Тук живеят гласовете на Цветана Джерманова, Петко Огойски, Кольо Вутев и Пейко Пейков.

Спалнята: втори начин на помнене

Спалнята е лично пространство, обитавано само от семейството или от индивида, място, в което хората гържат най-съкровени си притежания и споделят най-личните си неща. Място на спокойствие. В тази стая чуваме разказите на онези, които до този момент никога не са говорили публично за преживяното. В интервюта те си припомнят отново травмата, често в поток от подробности, завръщайки се сякаш за първи път към случилото се. Досегашното им мълчание се дължи както на случайност, така и на съзнателен избор: било за да предпазят самите себе си – като рефлекс, останал от самия режим, било за да предпазят своите близки.

Тук живеят гласовете на Надежда Божилова-Касабова, Никола Дафинов, Иван Семков и Ибрахим Кагриев.

Кухня: трети начин на помнене

Въпреки че кухнята е пространство, което може да носи колективни преживявания, тя също така е и място, в което собственикът остава насаме със себе си и със своите мисли. Затова кухнята може да бъде и пространство на мълчание. В тази стая са намерили място фрагменти от записи на хора, които искат да бъдат чути, но не могат да говорят. Тук гласовете на оцелелите са изчезнали и са били заменени от звуците на нечие присъствие. Паметта за лагера присъства чрез самото отсъствие.

The Neighbours

Padiglione bulgaro alla 60. Esposizione Internazionale d'Arte

Krasimira Butseva
Julian Chehirian
Lilia Topouzova

Curatore:
Vasil Vladimirov

Commissario:
Nadezhda Dzhakova

The Neighbours è un'installazione multimediale su come ricordiamo, trasportiamo e dimentichiamo il trauma. La mostra scava nei ricordi messi a tacere e scoloriti dei sopravvissuti alla violenza di stato nel periodo del socialismo in Bulgaria (1945-1989). Centinaia di migliaia di individui sono stati mandati nei campi di lavoro forzato senza un processo, hanno affrontato la reclusione, la persecuzione sistematica, il reinsediamento forzato e l'assimilazione etnica: dissidenti politici, contadini che hanno rifiutato di cedere la propria terra, artisti, persone queer, minoranze musulmane e gente comune che sono andati contro l'ideologia del regime.

Dopo la caduta del regime comunista bulgaro, la dirigenza del Ministero degli Interni ha deliberatamente spazzato via gli archivi della polizia segreta. Allo stesso tempo, i sopravvissuti hanno cominciato a farsi avanti presso i media e davanti alle commissioni giudiziarie e governative per testimoniare le loro esperienze di repressione. Tuttavia, c'erano poche prove materiali a sostegno delle loro parole. Nel 1992 è iniziato un pro-

cesso contro gli autori responsabili dei crimini commessi nei campi di lavoro forzato ma è stato interrotto nel 2002 a causa della scadenza dei termini di prescrizione. I pubblici ministeri hanno provato, senza riuscirci, ad aprire un procedimento per crimini contro l'umanità.

A partire dal 1990, i pochi tentativi di giustizia di transizione volti ad affrontare l'eredità della repressione sono falliti per mancanza di volontà politica. I ricordi dei sopravvissuti sono stati relegati ai margini della società e la storia più ampia della violenza di stato è stata cancellata dal dibattito pubblico. Considerati questi silenzi, *The Neighbours* assume il ruolo vitale di rimuovere il silenzio.

Nel 2003, il gruppo che stava lavorando all'installazione ha iniziato a condurre ricerche sulla storia dei campi di lavoro forzato e delle prigionie. *The Neighbours* mette insieme indagini accademiche con ricerche pratiche concretizzandosi in interventi caratterizzati dai luoghi. Al centro di questo studio multidisciplinare ci sono 40 interviste con sopravvissuti alla violenza di stato. Gli artisti ricreano frammenti delle case dei sopravvissuti ed evocano gli spazi materiali e psicologici in cui si sono svolte le interviste.

La tovaglia di plastica sul tavolo della cucina, qualche dolcetto e bevanda, forse dei grissini, a volte vino e sigarette, e sempre un caffè forte. Il brusio della radio o del televisore in sottofondo, fotografie esposte nelle vetrine, sedie e divani decorati con tappezzerie colorate e un calendario appeso al muro. Accanto a questi indicatori del tempo e della vita domestica ce ne sono altri meno evidenti: manufatti del passato nel campo e nella prigionia. Alcuni sono visibili al visitatore, mentre altri sono mostrati permanentemente: un cucchiaino, una lettera recapitata di nascosto, un libro in auto-edizione e le pagine di un fascicolo declassificato della polizia segreta. Lì, tra queste mura private, risiedono e ingialliscono i simboli della repressione. Ma è anche tra queste mura che si testimoniano i diversi modi in cui i sopravvissuti hanno cercato di posizionarsi e di dare vita ai propri ricordi.

La struttura dell'installazione, composta da tre diverse stanze, si basa sulle narrazioni raccolte dagli autori che costituiscono la cornice di tre modi di ricordare l'esperienza vissuta della violenza politica.

1) Racconti di persone che avevano già parlato pubblicamente.

2) Testimonianze per la prima volta di sopravvissuti che non avevano mai raccontato le loro esperienze al pubblico. Le ragioni del loro silenzio sono diverse: per alcuni è stata la paura, una paura che ha dominato le loro interviste; altri non avevano motivazioni apparenti, era come se semplicemente non fosse mai stato chiesto loro di parlare.

3) I lamenti senza parole di persone che volevano essere registrate ma non potevano parlare: coloro che morirono e i cui ricordi erano andati perduti, i dettagli delle loro esperienze permanentemente messe a tacere, ma che desideravano comunque contribuire con le loro storie.

Soggiorno: primo modo di ricordare

Il soggiorno è solitamente uno spazio dedicato all'accoglienza degli ospiti, uno spazio di conversazioni animate e di attività collettive: è qui che abbiamo collocato le narrazioni audio più complete della memoria traumatica. In questo spazio ascoltiamo sopravvissuti che hanno raccontato pubblicamente le loro esperienze alle loro famiglie, nei loro libri e in quelli di altri, in film documentari, per resoconti giornalistici, durante eventi commemorativi nei siti degli ex campi di lavoro forzato.

Qui vivono le voci di Tzvetana Dzhermanova, Petko Ogoiski, Kolio Vutev e Peyko Peykov.

Camera da letto: secondo modo di ricordare

La camera da letto è uno spazio personale, abitato dalla famiglia o dal singolo individuo, un luogo dove le persone custodiscono le proprie intimità e condividono delicatamente pensieri privati. È uno spazio calmo. In questa stanza ascoltiamo le testimonianze per la prima volta di sopravvissuti che non avevano mai raccontato pubblicamente le loro esperienze. Nelle nostre interviste ripercorrono il loro trauma, spesso accompagnato da un flusso di dettagli, mentre lo rivisitano per la prima volta. Finora il loro silenzio era stato sia una coincidenza che una scelta: per la preservazione personale, lasciata come riflesso del regime stesso, o per proteggere i propri cari.

Qui vivono le voci di Nadezhda Bozhilova-Kasabova, Nikola Dafinov, Ivan Semkov e Ibrahim Kadriev.

Cucina: terzo modo di ricordare

Sebbene la cucina sia uno spazio che può raccogliere esperienze collettive, è anche uno spazio in cui il proprietario della casa rimane solo con i propri pensieri. Può essere uno spazio di silenzio. In questa stanza abbiamo voluto porre frammenti di registrazioni audio di persone che avrebbero voluto essere registrate ma non potevano parlare. Qui le voci dei sopravvissuti sono svanite e sono sostituite dai suoni della presenza di qualcuno. Il ricordo del campo è un'assenza presente.

